

зової середньої освіти, цей напрямок не одержав активного впровадження в освітній процес шкіл, коледжів та інших середньо-спеціальних установ освіти.

Не кожному вдається відучитися п'ять років у стінах вузу, але сучасні технології можуть дати другий шанс. Дистанційна освіта — навчання на відстані — стала справжньою новацією 21 ст. Віртуальний курс лекцій дозволяє скоротити або розтягти час навчання за своїм розсудом. Серед плюсів такого навчання називається можливість займатися в будь-якому місці, де є комп'ютер, матеріал суворо дозований по тижнях і збігається з усіма вимогами, які пред'являються до студентів будь-якого вузу, крім того, у студента є можливість виконувати завдання в зручний для нього час. На першому курсі дистанційного навчання багато студентів страждають від нестачі контролю з боку деканату. Головна складність — змусити себе вчитися. Ще одна проблема — відсутність особистого спілкування з викладачем. Питання електронною поштою нагадують запити в довідкову службу, а семінари — Інтернет-форуми. Найважливішими компонентами дистанційного навчання є: створення практичних ситуацій під час навчального процесу, можливість проявити себе, самореалізуватися, чіткість організації навчального процесу, індивідуального підходу. Найменш важливими: участь у науково-дослідній роботі, можливість «показати себе». У процесі дистанційного навчання студенти найчастіше використовують навчальний матеріал на паперових носіях і в електронному вигляді.

Необхідні умови для дистанційного навчання:

- доступ до комп'ютера;
- вихід до мережі Internet. Якщо такої можливості немає, можлива кейсова форма: коли студенту видається так званий «кейс», що містить усі необхідні навчальні матеріали і посібники;
- бажання навчатися і вміння працювати самостійно. Це дуже важливо, тому що саме від цих двох рис залежить ефективність всього навчального процесу [3].

Більшість студентів надають перевагу таким формам контролю: контрольній-атестаційній роботі, реферати, вирішення практичних завдань, оцінка рівня знань у процесі особистого інтерв'ю з викладачем, самооцінка. Більшості студентів дистанційної технології навчання, незалежно від курсу, навчання дається легко й позитивно на них впливає. Так, більше половини студентів відзначили, що за час навчання вони опанували вміння самостійної роботи, підвищили свій рівень знань і отримали впевненість у своїх силах і планах на майбутнє. Можна зробити висновок, що студенти доброзичливо ставляться до дистанційного навчання. Як свідчать практика й ряд досліджень, тенденція навчання чітко розвивається в напрямку змішаного навчання. Під змішаним навчанням (blended learning) прийнято розуміти об'єднання формальних засобів навчання — роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу — з неформальними, наприклад, обговоренням за допомогою електронної пошти й інтернет-конференцій. Змішана форма навчання органічно з'єднує в собі як денні, так і дистанційні форми навчання.

Навчання в дистанційній і змішаній формі. У чому різниця?

Дистанційне навчання здійснюється тільки за допомогою Інтернет: одержання навчальних матеріалів і завдань, і всі інші питання, пов'язані з комунікацією, проходять тільки заочно. Проміжна й підсумкова атестація здійснюється також за допомогою пересилання й перевірки матеріалів.

Змішане навчання складається із трьох етапів: дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, освоєння практичних аспектів у формі денних занять, остання фаза — здача іспиту або виконання випускної роботи. ДН забезпечує можливість навчатися тоді, коли Вам це зручно й у тому темпі, що Ви обираєте самі в рамках установлених строків проведення курсів. При цьому не потрібно витрачати час на дорогу. ДН в сучасному світі здійснюється за допомогою таких технологій, як Інтернет, e-mail, телефонний і факсимільний зв'язок, відеоконференції можливе також традиційне пересилання навчальних матеріалів поштою (друкованих, аудіо-, відео- й електронних навчальних матеріалів).

*Касьянова Л.С., старш. викл.,
Слезенко А.О., старш. викл.
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ

Інтеграція України зі світовим економічним, науковим та освітнім простором вимагає принципово нового рівня професійної підготовки студентів економічних і технічних ВНЗ, які нині

здійснюють якісне оновлення усіх її складників. З точки зору психолінгвістики для інтенсивного навчання найбільше значення мають:

- структура і динаміка розгортання мовленнєвої дії;
- роль мовленнєвого механізму в оволодінні іноземною мовою;
- умови успішного запуску мовленнєвого механізму.

Навчивши студентів мовленнєвих дій і розуміння мовленнєвих повідомлень іноземною мовою, ми досягаємо основної мети — навчання спілкування. Мовленнєва діяльність складається із трьох основних фаз: мотиваційно-спонукальної, орієнтувально-дослідної і виконавчої. Оскільки початковим у породженні мовлення є взаємодія потреб, мотивів і мети мовленнєвої дії як майбутнього його результату, то розглянемо групи мотивів, що спонукають студентів не лише до мовленнєвої діяльності, а й до навчальної.

В умовах інтенсивного навчання можна виділити мотиви спільної навчальної діяльності, які розглядала А. К. Маркова. Це навчально-пізнавальні та соціальні мотиви. Вивчити мотивацію студентів можливо при її формуванні, тобто при включенні їх у реальну діяльність, в нашому випадку у мовленнєву. У процесі виконання спільних завдань створюються сприятливі умови для розвитку мотиваційної сфери. у зв'язку з цим перед викладачем ВНЗ постає завдання створення, підтримки та підвищення мотивації навчання мовленнєвої діяльності іноземною мовою. Застосування інтенсивної методики передбачає цікавість і незвичну форму викладу матеріалу (полілог), емоційність мовлення викладача, рольові ігри, ситуації, що сприяє формуванню мотивації у студентів. Отже, початкова фаза виражається у виникненні інформаційного змісту, вмотивованого задуму та наміру здійснити його і спирається на діяльність внутрішнього мовлення, яке ще не має конкретного набору мовних засобів, але яке дає певні опори для формування думки і стимулювання вибору мовного матеріалу. На рівні орієнтувально-дослідницької фази реалізується відбір засобів і способів формування власної чи чужої думки у процесі мовлення. Це рівень планування, програмування і внутрішньої мовної організації предметної, змістової сторони мовленнєвої діяльності. Третя фаза, виконавча, яка називається артикуляційним рівнем, оскільки тут висловлювання переходить у звуковий код. Цей рівень супроводжується слуховою рецепцією, що є контролем власного мовлення. Таким чином, процес мовлення відбувається за схемою: мотив, задум — формування думки — оформлення і розвиток думки за рахунок перекодування особистих смислів у мовні значення, пов'язані з певними типами знаків, — організація цих мовних знаків у зовнішнє мовне висловлювання. Складність мовленнєвої діяльності, її внутрішньої структури висуває високі вимоги до методики навчання, вмінь і навичок студентів. В інтенсивному навчанні усі фази представлені повністю, забезпечується високий мотиваційний рівень спілкування.

Отже, предметний зміст мовленнєвої діяльності забезпечується її предметом (темами, ситуаціями спілкування), смисловим розгортанням висловлювань, навчає засобів вираження думок згідно ситуацій спілкування, а також усних і письмових способів формування і формулювання думки. Опіраючись на теорію мовленнєвої діяльності, можна визначити два напрямки формування універсальних компонентів мовленнєвої дії: одні пов'язані зі сприйняттям, а інші — з продукуванням мовлення.

*Коваленко С.О., викладач,
Касьянова Л.С., ст. викладач,*

кафедра іноземних мов фінансово-економічного факультету

ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Сучасна вища освіта спрямована на розвиток і саморозвиток особистості фахівця, здатного не лише обслуговувати соціальні технології, які вже існують, але й виходити за межі нормативної діяльності, здійснювати інноваційні процеси. З цього витікають вимоги до технологій навчання у вищій школі: урахування особистих якостей студента, оптимальність, несуперечність дидактичним принципам, спрямованість на активізацію пізнавальної діяльності студентів. Таким чином, в основі розробки і реалізації технологій навчання у вищій школі лежить проектування високоефективної навчальної діяльності студентів і управлінської діяльності викладача.

Діяльність викладача здійснюється на технологічному рівні, якщо:

- в наявності чітка і діагностично задана мета, тобто коректно вимірювано представлення понять, операцій, діяльності тих, що навчаються, способів діагностики досягнення цієї мети;
- зміст, що вивчається, представлений у вигляді системи пізнавальних і практичних завдань, орієнтовної основи і способів їх рішення;